

Ministeren

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

I brev af den 11. januar 2022 har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

Alm. del spørgsmål 75

Vil ministeren kommentere henvendelse fra Morten Levinsen og Studenteroprøret på CBS om regionaliseringsplanerne, jf. UFU alm. del - bilag 41?

Svar

I henvendelsen fra Studenteroprøret 22 fremhæves tre punkter, som jeg vil adressere herunder:

1. *Aftalen afspejler ikke det faktuelle samfund*

Jeg vil gerne understrege, at regeringen og aftalekredsen med den politiske aftale har ønsket at sætte en politisk retning for et Danmark i bedre uddannelsesbalance. Det har vi gjort efter, at der i en årrække har været en kraftig vækst af optaget af studerende i landets største byer. Samtidig bliver ungdomsårgangene mindre. I 2039 vil antallet af 19-26 årige være faldet med ca. 12 pct. sammenlignet med 2019. Uddannelsesinstitutionernes rekrutteringsgrundlag vil således generelt være faldende i de kommende år.

Der er i dag gode uddannelsesmuligheder flere steder i landet. Det ønsker regeringen og aftalekredsen, at der fortsat skal være, også med udsigten til færre unge i de kommende år. Derfor er der i aftalen bl.a. sikret bedre økonomiske vilkår for de institutioner, der driver uddannelse uden for de største byer. Ligesom der er fastsat en 2030-målsætning om udflytning/nedskalering i de største byer, der skal medvirke til at understøtte rekrutteringsgrundlaget til uddannelsesudbud uden for de største byer.

I forhold til kritikken om, at færre vil få en videregående uddannelse, vil jeg gerne understrege, at aftalen ikke forventes at påvirke uddannelsesstilbøjeligheden i nævneværdigt omfang. De fleste unge med mod på uddannelse lader ikke være med at tage en uddannelse, hvis der er blevet færre pladser på en uddannelse – de tager en anden. Erfaringerne fra indførelsen af den ledighedsbaserede dimensionering viser, at langt de fleste ansøgere var villige til at søge andre uddannelser. Jeg deler således ikke bekymringen om, at denne aftale vil betyde, at færre vil få en videregående uddannelse. Tværtimod risikerer vi, at der kommer færre uddannelsesmuligheder, hvis der sker lukninger rundt omkring i landet.

14. februar 2022

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
ufm@ufm.dk
www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr.
289295

For at understøtte, at unge mennesker har mod på at søge ind på universitetsuddannelser, som ikke er placeret i de største byer, har vi – sammen med universiteterne – en fælles opgave i at skabe attraktive uddannelsesmuligheder uden for de største byer. Både tal fra EVA's rapport om de geografiske mønstre i universitetsstuderendes optag og søgning og Uddannelses- og Forskningsministeriets egne søgningstal viser, at der er universitetsuddannelser, hvor de unge er villige til at søge geografisk bredt. Til eksempel søger medicin- og psykologistuderende oftest mere geografisk bredt end studerende på andre universitetsuddannelser. De udflyttede udbud, som der er sat etableringsmidler af til i den politiske aftale, er f.eks. jura, arkitekt, læge og dyrlæge. Det er uddannelsesudbud, som jeg forventer også vil få flere unge til at søge geografisk bredt.

2. *Aftalen stiller universiteterne i umulige positioner*

Jeg deler ikke opfattelsen af, at der ikke er den tilstrækkelige økonomi i aftalen. Universiteterne modtager fremover et øget regionalt taxameter til studerende uden for de største byer (107 pct.) og det årlige decentrale tilskud til regionale udbudssteder er fordoblet fra 2 til 4 mio. kr. Herudover er der afsat en udviklingspulje på ca. 210 mio. kr., som er til etablering af nye uddannelsesudbud uden for de største byer.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Ift. Studenteroprøret 22's bekymring for CBS' indspil vil jeg ikke kommentere nærmere på indspillet, før de endelige sektorplaner er udarbejdet, hvilket der aktuelt pågår en politisk proces omkring. Jeg kan dog nævne, at det, som det fremgår af aftalen (pkt. 61), var vigtigt for aftalekredsen, at udarbejdelsen af sektorplanerne tog udgangspunkt i en inddragende proces af de videregående uddannelsesinstitutioner. Derfor bad vi universiteterne om at komme med deres bud på implementering af aftalen. I aftalen understregede aftalepartierne desuden, at oplæggene bl.a. skal tage hensyn til uddannelser med særlig høj efterspørgsel og beskæftigelse. Jeg kan konstatere, at CBS har valgt dimittendledighed som det primære kriterium for udvælgelse. Det er i tråd med de hensyn til efterspørgsel og beskæftigelse, som er nævnt i aftalen. Hvordan proces og anvendelse af tal har været internt på CBS, vil jeg betragte som et forhold, CBS må svare på.

3. *Studenter- og ungdomsoprør er vores eneste mulighed*

For mig at se har Studenteroprøret 2022 ikke givet andre reelle og virkningsfulde svar på de udfordringer, som aftalen adresserer.

Det er min overbevisning, sammen med et bredt politisk flertal i Folketinget, at den her aftale med virkningsfulde greb tager ansvar for et uddannelses-Danmark i bedre balance.

I forhold til den mere generelle uddannelsespolitik og synet på uddannelse, byder jeg diskussionen velkommen. Uddannede, dygtige borgere er rigtig nok "et råstof" for vores erhvervsliv, og de bidrager til en stærk dansk økonomi med kompetencer og innovation. Det er væsentligt for dansk velstand og fremgang. Jeg mener også, at dimensionering og en politik rettet mod at sikre kompetencer og arbejdskraft på områder, hvor vi har nogle behov, er rigtigt. I de kommende år vil det bl.a. handle om kompetencer til at udføre den grønne omstilling i praksis via forskellige fag, kvalifikationer og indsigter.

Men at et rent økonomisk syn på uddannelse er for snævert et syn på værdien af uddannelse for samfundet og den enkelte - som jeg fornemmer er synspunktet i materialets afsluttende kritiske bemærkninger - er jeg enig i.

Uddannelse og de fællesskaber man ofte indgår i som led i denne, er formende og dannende og udviklende for det enkelte menneske. Det er også gavnligt for vores demokrati, når vi bl.a. har oplyste borgere, der ikke falder for den første og bedste konspirationsteori eller misinformation.

Uddannelses betydning for den sociale mobilitet og forbedrede livschancer for børn og unge fra mindre ressourcestærke hjem (og perspektiverne i videreuddannelse for faglærte f.eks.), er også vigtigt for mig som socialdemokrat. Ligesom betydningen for kvaliteten af vigtige funktioner i vores velfærdssamfund i høj grad hænger sammen med kvaliteten af uddannelserne til dem.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Nærheden til uddannelsesmuligheder er også vigtigt - og har betydning for udviklingen og sammenhængskraften i vores land. Og her mener jeg altså, at Studenteroprøret ikke formår at tage situationen med faldende ungdomsårgange tilstrækkeligt alvorligt, og ved at lade stå til vil vi se en fortsat centralisering og en voksende mulighedskløft mellem mennesker i Danmark.

Endelig vil jeg minde om, at der under denne regering er truffet en serie beslutninger, der ændrer kursen fra den tidligere regering. De årlige besparelser er afskaffet og afløst af en række ekstra bevillinger til kvaliteten i uddannelse på forskellige områder, ligesom jeg ser frem til forhåbentlig i 2022 at kunne indgå aftaler om styrkelse af læreruddannelsen og pædagoguddannelsen.

Med venlig hilsen

Jesper Petersen